

Kossuth-díj

Szerző Administrator

2013. március 16.

Utolsó frissítés 2013. március 16.

Szvorák Katalin: Értékmentés közben értékke nemesedünk

- első gondolatok a friss Kossuth-díj kapcsán - A hír hallatán álmatlan éjszakák köszöntek rám és érzéseim megfogalmazása keserves próbálkozásokba torkollott, mert nem vagyok a szavak embere, csak az elénekelt szavaké, mely mögött ott van teljes lelkiségünk, magyarságunk.

A pár éve kapott alternatív Kossuth-díjat könnyebben fogadtam, mert életutam, a pályám, a mindenkori kisebbség, a vox humana megszólaltatójaként is alternatív volt. Nekem a rivaldát, felhajtást elkerülöt, a csendes alkotót a mostani Kossuth-díj valóban nagyon meglepte. Váratlan kedves ajándék a Sorstól, de a nem várt ajándék mindig jobban esik az embernek, viszont nehéz teher is egyben, mert felelősséggel jár: felelősséggel népem, nemzetem, szülőföldem iránt, amiből vétettem, ahonnan a dalolás örömét, megtartó erejét, érzékenységet kaptam, felvidékiként a mindenkori kisebbségekkel való szolidaritást, kiknek lelkülete népdalaikon keresztül felcsendül közép-európás lemez-sorozatomon eredeti nyelveken, de a hitet is, mely nélkül lelkem üresen visszhangozná dalainkat. Ezért is dicsérhettem a Teremtőt hét történelmi egyház énekeivel. A népemből vétettem, egy apró felvidéki falu volt gyermekkorom színtere és talán ezért olyan fontos számomra a vidék, a falu. Nem véletlen, hogy pályám során szájról-szájra terjedek és a vidéki kis közösségek szeretete ad erőt és bizakodást.

Ez a díj egyben a népdal létjogosultságának, fontosságának elismerése, sikere is. Boldogsággal tölt el az a tudat, hogy több százéves népi kultúránk, a népdal átörökítésének egyik fontos láncszeme lehetek, aki a tanításon keresztül is továbbélte ezeréves kultúránkat. Ez a díj ajándék- elismerés a határon túli magyarságnak, és a szűkebb pátriámnak, felvidéki testvéreimnek.

A díj annak a múltbéli népi kultúrának is szól, amiből a mai ember oly sokat tudna meríteni, erkölcsileg erősödni, lelkileg gazdagodni, gyógyulni. S ami nekem oly sokat adott életem során érzelmileg erősítette a nemzetemhez való tartozást itt a Kárpát-medencében, mert Kodály szerint: „Magyarnak születni ma már nem lehet. Azt mindenkinek magának kell megszereznie,” hiszen egy nép, egy nemzet is addig él, amíg gyökereit táplálja. A fa is kiszárad, ha elvágják gyökereit. Ebből a tiszta forrásból mindig újult erőt kapunk, emberséget, önismeretet. Ahol felcsendül az ének, ott megszelídül a lélek! Ott harmónia terem. S talán semmi sem tudja úgy egybefűzni, egybeforrasztani az embereket, mint a dal, az ének, a legtermészetesebb, legősibb hangszerünk, az énekhang által megszólaltatva. Azáltal, hogy a ránk bízott kincseinket őrizzük és továbbadjuk, a mi nemzedékünk is értékmentés közben értékke nemesedik, bár egyre jobban féltém kultúránk sorsát. Életünk egy ajándék a Teremtőnktől, egy lehetőség, egy nagy utazás, egy hatalmas misztikum, melyben hol felemelkedünk, hol elbukunk, hol elesünk, hol talpra állunk. A díj odaítélése után továbbra is tisztán látom az élet esendőségét, az emberi élet törekenységét és a 103. zsoltár szerint tudatosítom, hogy valóban mily parányi porszem vagyunk a világmindenségben. „Az ember napjai olyanok, mint a fű, úgy virágzik, mint a mező virága:

átmegy rajta a szél, és nincsen többé,
és nem ismeri őt többé a helye sem.”

A díjátadásról:

DUNA TV. Március 15-én, 21:40 Kultikon Különkiadás - Kossuth-díjak átadása